

Overlegeforeningen
Allmennlegeforeningen
NFA
LSA
Norsam
NPF
Barne- og ungdomspsykiatrisk forening
Rus og avhengighetsmedisin

Deres ref.:

Vår ref.: 16/4461

Dato: 05.09.2016

Høring - Endring i forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter - Innføring av betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB

Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter gjelder i dag bare for utskrivningsklare somatiske pasienter. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår nå at forskriften også skal gjelde for pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet (TSB). HOD foreslår videre å innføre noen nye prosesskrav knyttet til utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB. Ifølge HOD har pasienter i psykisk helsevern og psykisk helsevern vært holdt utenfor ordningen, har gitt et uheldig inntrykk av at samhandlingsreformen ikke omfattet psykisk helse og rus, selv om behovet for samarbeid og samhandling kan være minst like stort for disse pasientene som for somatisk syke. Derfor foreslår departementet nå at forskrift om kommunal betaling også skal omfavne denne pasientgruppen.

Krav til koordinering

Ifølge HOD har utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB gjennomgående et større behov for koordinering og samarbeid om utskrivningsprosess og videre oppfølging. Derfor foreslår HOD at det tas inn et krav om tidlig kontakt mellom døgninstitusjonen i psykisk helsevern eller TSB og kommunen. Kravet vil innebære at spesialisthelsetjenesten må ha kalt inn relevante samarbeidspartnere til et møte for å begynne arbeidet med å utarbeide en samlet oppfølgingsplan, herunder plan for eventuell samtidig poliklinisk eller ambulant behandling i spesialisthelsetjenesten. Før dette har skjedd kan ikke pasienten defineres som utskrivningsklar. Departementet ber høringsinstansene særlig vurdere når kravet om tidlig kontakt mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen skal gjelde, og presenterer i høringsnotatet to alternativer:

Alternativ 1: Krav om tidlig kontakt skal gjelde for pasienter i psykisk helsevern og TSB med behov for tjenester fra både helse- og omsorgstjenestene i kommunen og fra spesialisthelsetjenesten etter utskriving.

Alternativ 2: Krav om tidlig kontakt skal gjelde pasienter i psykisk helsevern og TSB som spesialisthelsetjenesten antar vil ha behov for omfattende kommunale helse- og omsorgstjenester etter utskriving.

Departementet heller i retning av å mene at alternativ 2 vil være den beste løsningen, men ber om høringsinstansenes syn.

Vurdering av betalingsfrie karensdager

Ifølge HOD er det ofte manglende bolig som er den sentrale årsaken til at pasienter innen psykisk helsevern og TSB blir liggende i døgnavdeling i spesialisthelsetjenesten etter at de er ferdig behandlet. Departementet skriver at det har forståelse for at kommuner ikke alltid kan ha et adekvat boligtilbud klart samme dag som pasienten defineres som utskrivningsklar. Departementet vurderer derfor om det skal innføres for eksempel tre betalingsfrie karensdager fra pasienten defineres som utskrivningsklar til betalingsplikten inntreffer. Denne karensperioden foreslås *bare* å gjelde for pasienter i psykisk helsevern og TSB. Departementet ber høringsinstansene særlig vurdere både om en slik karensperiode kan være en god løsning, og i så fall hvor lang en slik periode bør være.

Utvidelse av fagkretsen som kan avgjøre om en pasient er utskrivningsklar mv.

Begrunnet med at arbeidet i psykisk helsevern og TSB er i større grad preget av tverrfaglig arbeid enn den somatiske helsetjenesten, foreslår departementet å utvide fagkretsen som kan avgjøre om en pasient er utskrivningsklar, slik at også psykologer kan avgjøre at en pasient er utskrivningsklar.

Folkeregistrert kommune eller oppholdskommune?

Dagens forskrift legger til grunn at det er folkeregistrert adresse som er utgangspunktet for hvilken kommune som har betalingsplikt. For de fleste pasienter er det samsvar mellom folkeregistrert adresse og oppholdskommune. For pasienter med behov for døgnopphold i spesialisthelsetjenesten på bakgrunn av psykiske lidelser og/eller rus-middelproblemer/-avhengighet, vil likevel folkeregistrert adresse i noe mindre grad gi uttrykk for oppholdskommune. Der oppholdskommune er en annen enn folkeregistrert kommune, vil det etter dagens forskrift være slik at kommunen som har betalingsplikt har liten mulighet til å sikre pasientens tjenestetilbud etter utskrivning, da denne ikke har noen plikt til å yte tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Hvilken kommune som skal yte tjenester etter utskrivning bør kunne avklares av spesialisthelsetjenesten ved å spørre pasienten hvor han/hun tenker å ta opphold etter utskrivning. Departementet mener det på denne bakgrunn det kan være hensiktsmessig å presisere at det er oppholdskommunen som skal faktureres dersom spesialisthelsetjenesten har informasjon som tilsier at pasienten skal skrives ut til et tjenestetilbud i annen kommune enn der pasienten har folkeregistrert adresse.

Samtidig ser departementet at det kan finnes vektige argumenter mot å gjøre denne endringen, og departementet ber derfor om at høringsinstansene særlig vurderer hvorvidt oppholdsprinsippet som ligger til grunn for plikten til å yte tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, også bør gjelde for betalingsplikten for utskrivningsklare pasienter. Høringsinstansene bes i tillegg særlig vurdere hvordan betalingsplikten skal innrettes for personer som er bostedsløse, og/eller har svært liten tilknytning til kommunen de er folkeregistrert i.

Utsatt innføring av betalingsfrist

Det er knyttet en viss usikkerhet til omfanget av utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB, med et sprik mellom registrerte data i Norsk pasientregister og det antall utskrivningsklare pasienter man finner gjennom punkttellinger. Departementet mener dette gapet gjør at innføring av betalingsplikt medfører for stor risiko for tjenestetilbudet til pasientene, og foreslår derfor at betalingsplikten for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB gis utsatt ikrafttredelse. Innføring av de øvrige elementer i ordningen vil, etter departementets vurdering, både gi bedre oppfølging av den enkelte pasient og styrke datagrunnlaget for ordningen. Det tas sikte på at endringene skal tre i kraft fra 1. januar 2017. Departementet foreslår imidlertid at kommunenes betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB ikke trer i kraft før tidligst i 2018.

Les mer på Helse- og omsorgsdepartementets sider:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---endring-i-forskrift-om-kommunal-betaling-for-utskrivningsklare-pasienter---innforing-av-betalingsplikt-for-utskrivningsklare-pasienter-i-psykisk-helsevern-og-tsb/id2509611/>

Dersom høringen virker relevant, bes det om at innspill sendes til Legeforeningen innen **21.oktober**. Det bes om at innspillene lastes opp direkte på Legeforeningens nettsider.

Høringen finnes på **Legeforeningen.no** under **Legeforeningens politikk – Høringer**

Med hilsen

Den norske legeforening

Sara Underland Mjelva

Helsepolitisk rådgiver